

Sygn. akt V P 148/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Sonia Lasota-Zawisza

Sędziowie

Ławnicy:

Protokolant: Tomasz Kałuża-Herok

przy udziale ./.

po rozpoznaniu 25 czerwca 2019 roku w Rybniku

sprawy z powództwa D. F.

przeciwko Zarządowi (...)w R.

o prowizję

1. zasądza od pozwanego Zarządu (...)w R. na rzecz powoda D. F. kwotę 1746,42 zł (jeden tysiąc siedemset czterdzieści sześć złotych 42/100) wraz z odsetkami od następujących kwoty i dat:

- a) ustawowymi od kwoty 69,78 zł od 1 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- b) ustawowymi od kwoty 111,18 zł od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- c) ustawowymi od kwoty 57,00 zł od 1 lutego 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- d) ustawowymi od kwoty 72,68 zł od 1 marca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- e) ustawowymi od kwoty 37,50 zł od 1 kwietnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- f) ustawowymi od kwoty 87,11 zł od 1 maja 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- g) ustawowymi od kwoty 64,60 zł od 1 czerwca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,

- h) ustawowymi od kwoty 30,15 zł od 1 lipca 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- i) ustawowymi od kwoty 20,25 zł od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- j) ustawowymi od kwoty 17,88 zł od 1 września 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- k) ustawowymi od kwoty 59,10 zł od 1 października 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- l) ustawowymi od kwoty 36,12 zł od 1 listopada 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- m) ustawowymi od kwoty 51,60 zł od 1 grudnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od 1 stycznia 2016r.,
- n) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 104,41 zł od 1 stycznia 2016 roku,
- o) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 67,65 zł od 1 lutego 2016 roku,
- p) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 21,17 zł od 1 marca 2016 roku,
- q) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 21,77 zł od 1 kwietnia 2016 roku,
- r) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 33,85 zł od 1 maja 2016 roku,
- s) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 43,95 zł od 1 czerwca 2016 roku,
- t) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 15,52 zł od 1 lipca 2016 roku,
- u) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 15,10 zł od 1 sierpnia 2016 roku,
- v) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 47,87 zł od 1 września 2016 roku,
- w) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 30,49 zł od 1 października 2016 roku,
- x) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 45,66 zł od 1 listopada 2016 roku,
- y) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 28,27 zł od 1 grudnia 2016 roku,
- z) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 25,96 zł od 1 stycznia 2017 roku,
- aa) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 31,97 zł od 1 lutego 2017 roku,
- bb) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 49,70 zł od 1 marca 2017 roku,
- cc) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 65,78 zł od 1 kwietnia 2017 roku,
- dd) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 24,21 zł od 1 maja 2017 roku,
- ee) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 19,20 zł od 1 czerwca 2017 roku,
- ff) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 29,14 zł od 1 lipca 2017 roku,

- gg) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 34,60 zł od 1 sierpnia 2017 roku,
- hh) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 30,33 zł od 1 października 2017 roku,
- ii) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 35,78 zł od 1 listopada 2017 roku,
- jj) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 35,70 zł od 1 grudnia 2017 roku,
- kk) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 21,04 zł od 1 stycznia 2018 roku,
- ll) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 47,86 zł od 1 lutego 2018 roku,
- mm) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 35,30 zł od 1 marca 2018 roku,
- nn) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 0,06 zł od 1 kwietnia 2018 roku,
- oo) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 22,27 zł od 1 maja 2018 roku,
- pp) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 46,86 zł od 1 czerwca 2018 roku;

2. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

3. umarza postępowanie ponad kwotę 15.608,80 zł (piętnaście tysięcy sześćset osiem złotych 80/100);

4. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego;

5. nakazuje pobranie od pozwanego kwoty 88 zł (osiemdziesiąt osiem złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sygn. akt V P 148/15

UZASADNIENIE

Powód D. F. początkowo domagał się od pozwanego Zarządu (...)w R. zasądzenia na jego rzecz kwoty 31 160 zł tytułem prowizji od nałożonych opłat dodatkowych wraz z ustawowymi odsetkami od terminów wymagalności poszczególnych należności, według terminów płatności wynagrodzenia za pracę za okres od kwietnia 2012 roku do grudnia 2013 roku. Powód domagał się także od pozwanego wypłaty utraconego wynagrodzenia za lipiec i sierpień 2013 roku. Nadto, powód wniósł o zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że będąc pracownikiem pozwanego, do jego obowiązków należało m.in. nakładanie opłat dodatkowych na pasażerów podróżujących komunikacją miejską bez ważnego biletu. Powód podkreślił, iż zgodnie z postanowieniami aneksu do umowy o pracę z 30.06.2010r. przysługiwała mu począwszy od 1.07.2010r. prowizja w wysokości 10% od nałożonych opłat dodatkowych. Co więcej, powód wskazał, iż w okresie od 8.07.2013r. do 7.08.2013r. pozwany niezgodnie z art. 42 § 4 k.p. przeniósł go do pracy biurowej, pozbawiając go w tym okresie dodatkowego wynagrodzenia z tytułu prowizji. Powód wskazał, iż na wartość dochodzonego roszczenia składa się: kwota 18 240 zł tytułem łącznej prowizji za 2012 rok – kwota 5 902 zł od dnia 2.05.2012r., kwota 11 780 zł tytułem łącznej prowizji za 2013 roku – kwota 2 599 zł od 1.02.2013r., oraz kwota 1 140 zł tytułem utraconego zarobku za okres od 8.07.2013 roku - 7.08.2013r. - kwota 230,16 zł od 8.08.2013r.

(vide: k.2-3 i k.10)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zwrot kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu kwestionował swoją legitymację procesową wskazując na treść art. 4 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 16.12.2010r. o publicznym transporcie zbiorowym. Pozwany przyznał, iż był pracodawcą powoda, przy czym stosunek pracy ustał 15.09.2014r. w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b k.p. Zaznaczył, że w wyniku wypowiedzenia

przez niego warunków płacy, które było uzasadnione wprowadzeniem nowego regulaminu wynagradzania, stosunek pracy w zakresie wynagradzania, prowizji oraz premii regulaminowej powoda, był kształtowany przez nowe warunki. Pozwany przyznał, iż w ramach wykonywanej pracy, powodowi przysługiwało uprawnienie do prowizji w wysokości 10%, jednakże podkreślił, że prowizje były należne jedynie od faktycznie wyegzekwowanych opłat dodatkowych za przejazd pasażera bez biletu. Dodał, że sam fakt nałożenia przez powoda opłat dodatkowych, nie oznaczał a priori powstania obowiązku wypłaty przedmiotowej prowizji. Przyznanie prowizji mimo nieuiszczenia opłaty, prowadziłoby do niepożądanych efektów oraz stanowiłoby naruszenie istoty prowizji. Pozwany zaznaczył, iż wypłata prowizji miała być okazaniem szczególnego uznania i nagrodzeniem rewizorów wykonujących sumiennie oraz efektywnie obowiązki pracownicze, a więc posiadała funkcję motywacyjną do ciągłego osiągania wysokiej wydajności w pracy. Wskazał również, że żądanie wypłaty prowizji za opłaty dodatkowe nałożone w trakcie obowiązywania umowy o pracę, lecz wyegzekwowane po wypowiedzeniu umowy, nie znajduje uzasadnionych podstaw natury faktycznej i prawnej. Na poparcie swojego stanowiska wskazał na zastosowanie art. 746 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Pozwany zaznaczył, iż mimo, że powyższa regulacja odnosi się do sytuacji wypowiedzenia umowy przez dającego zlecenie, to jej zastosowanie w zakresie skutków do sytuacji wypowiedzenia przez przyjmującego zlecenie (powoda), mogłoby być uzasadnione z dwóch przyczyn. Po pierwsze, regulacja wypowiedzenia przez przyjmującego zlecenie, nie określa skutków wypowiedzenia w zakresie wzajemnych rozliczeń między kontrahentami z tytułu częściowego wykonania zlecenia, co mogłoby oznaczać brak jakichkolwiek roszczeń ze strony przyjmującego zlecenie (powoda), chociaż w doktrynie prezentowany jest pogląd wskazujący, że również w sytuacji wypowiedzenia umowy przez przyjmującego zlecenie, należy mu się część wynagrodzenia za czynności dokonane do chwili wypowiedzenia. Po wtóre, pozwany wskazał, że przyjęcie w przedmiotowej sprawie regulacji z art. 746 § 1 k.c. w celu określenia roszczeń wynikających z umowy o pracę, jest znacznie korzystniejsze dla powoda, gdyż dotyczy sytuacji wypowiedzenia przez dającego zlecenie, a nie przez przyjmującego zlecenie (powoda). Pozwany zaznaczył również, że powód otrzymał prowizje za rzeczywiście wyegzekwowane opłaty dodatkowe w czasie trwania stosunku pracy. Nadto, przyznał, iż powód został czasowo przeniesiony na inne stanowisko pracy, ale zaprzeczył zasadności roszczenia o wypłatę z tego powodu utraconych prowizji z tytułu opłat dodatkowych, gdyż przeniesienie odbyło się zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(vide: k. 19-24)

Na rozprawie 9 listopada 2015r. powód oświadczył, że za okres przed rozwiązaniem umowy otrzymał prowizje, przy czym dotyczyły one wyłącznie wyegzekwowanych należności od dłużników.

(vide: k. 1505)

W piśmie z 12.04.2019r. powód sprecyzował roszczenie wskazując, iż domaga się od pozwanego zasądzenia na jego rzecz kwoty 15 608,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w piśmie. Nadto, powód domagał się od pozwanego wypłaty utraconego wynagrodzenia za lipiec i sierpień 2013r. z powodu oddelegowania do pracy biurowej. Powód wskazał, że utracony miesięczny zarobek stanowi średnią miesięczną kwotę z tytułu nakładania opłat dodatkowych w wysokości 1 140 zł z datą wymagalności 10.09.2013r.

(vide: k. 1860-1861)

Na rozprawie 25 czerwca 2019r. powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew ponad kwotę 15 608,80 zł wraz z odsetkami sprecyzowanymi w piśmie z 12.04.2019r. bez zrzeczenia się roszczenia, na co pozwany wyraził zgodę.

(vide: k.1870)

Sąd ustalił co następuje:

Powód był zatrudniony u pozwanego w okresie od 18.03.1996r. do 15.09.2014r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku rewizora. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania w trybie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b Kodeksu pracy. W okresie od 8.07.2013r. do 7.08.2013r. powoda skierowano do wykonywania pracy w Komórce Windykacji na Dworcu Autobusowym w R..

Średnie miesięczne wynagrodzenie powoda wynosiło 2 257,11 zł.

Dowód: akta osobowe powoda: umowa o pracę, świadectwo pracy, pismo rozwiązujące umowę o pracę bez wypowiedzenia, pismo dotyczące zmiany miejsca pracy; pismo z 22.09.2015r. z wyliczeniem średniego miesięcznego wynagrodzenia powoda k. 1444, oświadczenie powoda k. 1505

Pozwany w 2010 roku chciał wprowadzić uregulowania dotyczące prowizji dla rewizorów, którzy należycie wypełniali obowiązki pracownicze. Z tego powodu rozpoczął negocjacje z wiceprezydentem R., w których uczestniczyli również rewizorzy. Wiceprezydent zaznaczyła, że prowizje będą obowiązywać od wyegzekwowanych kwot i jednocześnie wskazała, że przyznanie prowizji od nałożonych opłat byłoby trudne z uwagi na ustalenia dotyczące budżetu. Na powyższe warunki zgodził się jedynie powód i J. K. (1), wobec czego nie dostali oni jak pozostali pracownicy zatrudnieni u pozwanego na stanowiskach rewizorów - wypowiedzeń zmieniających warunki pracy i płacy, a w drodze porozumienia zawarli aneksy do umów o pracę. Postanowienia aneksu w stosunku do warunków zmieniających zawierały korzystniejsze uregulowania, bowiem za lipiec i sierpień 2010 roku powód i J. K. (1) otrzymali dodatkowe prowizje w formie ryczałtu, a pozostali pracownicy otrzymali prowizje dopiero po okresie wypowiedzenia zmieniającego. Pracodawca dążył w ten sposób do ujednolicenia wypłaty prowizji wśród pracowników.

Rewizorzy nakładali opłaty dodatkowe w kwocie maksymalnej (początkowo 136 zł, następnie 152 zł) przewidzianej regulaminem przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez (...). Jednakże po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego przez dział windykacji pozwanego wysokość opłat mogła się zmienić. W przypadku nałożenia opłaty w kwocie 136 zł, jeżeli wpłata została dokonana do 7 dni to opłata wynosiła 102 zł. Z kolei, w późniejszym czasie opłata dodatkowa wyniosła 152 zł, a po jej wcześniejszym uiszczeniu 112 zł. Po nałożeniu opłaty dodatkowej w drodze postępowania wyjaśniającego niektóre z kar były anulowane i w związku z tym dana osoba była zwolniona z obowiązku opłaty, przy czym kwota 10,20 zł, a późniejszym okresie kwota 13,60 zł stanowiła opłatę manipulacyjną za anulowanie biletu. Kwota 76,50 zł i 85,50 zł stanowiły opłatę manipulacyjną z ulgowej części opłaty. Opłata manipulacyjna była również pobierana, jeżeli pasażer miał bilet miesięczny ale nie dokonał odpowiedniego zalogowania. Opłata w wysokości 0 zł była wystawiana w sytuacji, kiedy nie można było ustalić danych osób, którym zostały nałożone opłaty, z uwagi na to że kwity były nieczytelnie zapisane albo rewizor dokonał jakiejś pomyłki. Opłata dodatkowa w wysokości 476 zł była nakładana, kiedy wystąpiła konieczność dowiezienia pasażera bez ważnego biletu na policję. Z kolei opłata 50-60 zł była nakładana za brak ważnego biletu w związku z przewozem bagażu.

(dowód: zeznania świadka M. S., k. 1843v-1844)

30.06.2010r. strony podpisały aneks do umowy o pracę, który wprowadzał zmiany dotyczące miesięcznego wynagrodzenia. Zgodnie z aneksem, miesięczne wynagrodzenie powoda składało się m.in. z prowizji w wysokości 10% od nałożonych opłat dodatkowych od 1.07.2010r. w wysokości określonej w regulaminie przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd (...)w R.. Za lipiec i sierpień 2010r. ustalono prowizję w wysokości 500 zł, zaś od miesiąca września prowizja miała zostać wypłacona w wysokości 10% od dokonanych wpłat za bezbiletowe przejazdy w miesiącu poprzedzającym na podstawie sporządzonych protokołów od 1 lipca 2010 roku.

Dowód: akta osobowe powoda: aneks z 30.06.2010r; pismo z 4.05.2011r. k. 7, przesłuchanie za pozwanego K. B. k. 1640-1640v., przesłuchanie powoda k.1639-1640 i k.1734

Podobnie jak z powodem również z J. K. (2) zawarto aneks do umowy o pracę 30.06.2010r., na mocy którego miesięczne wynagrodzenie pracownika składało się m.in. z prowizji w wysokości 10% od nałożonych opłat dodatkowych od dnia 1.07.2010r. w wysokości określonej w regulaminie przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd (...)w R.. Zapis był tożsamy z zapisem w aneksie zawartym z powodem.

Pozostali pracownicy nie zgodzili się na zmianę warunków wynagradzania w drodze porozumienia stron.

Pismami z 22.06.2010r. P. M. i M. C. zatrudnionym u pozwanego na stanowiskach rewizorów, zostały wypowiedziane warunki umów o pracę. Jednocześnie po upływie okresu wypowiedzenia, zaproponowano im nowe warunki umów o pracę, zgodnie z którymi przysługiwała im prowizja w wysokości 10% od nałożonych i wyegzekwowanych opłat dodatkowych w wysokości określonej w regulaminie przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd (...)w R..

11.06.2010r. pozwany zawarł umowę o pracę z M. W. (1), który objął stanowisko rewizora. W umowie o pracę wskazano, że M. W. (1) przysługiwała prowizja w wysokości 10% od ściągniętych nałożonych opłat dodatkowych od wysokości ustalonej w regulaminie przewozu.

1.07.2010r. pozwany zawarł umowę o pracę z M. W. (2), który objął stanowisko rewizora. W umowie o pracę wskazano, że M. W. (2) przysługiwała prowizja w wysokości 10% od ściągniętych nałożonych opłat dodatkowych od wysokości ustalonej w regulaminie przewozu.

14.10.2011r. pozwany zawarł umowę o pracę z B. S., który objął stanowisko rewizora. W umowie o pracę wskazano, że B. S. przysługiwała prowizja w wysokości 10% od ściągniętych nałożonych opłat dodatkowych za przejazdy bez biletu w wysokości ustalonej w regulaminie przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez (...) na podstawie ściągniętych wpłat w miesiącu poprzedzającym.

15.10.2012r. pozwany zawarł umowę o pracę z J. W., który objął stanowisko rewizora. W umowie o pracę wskazano, że J. W. przysługiwała prowizja w wysokości 10% od ściągniętych nałożonych opłat dodatkowych od wysokości ustalonej w regulaminie przewozu.

Dowód: pismo z wypowiedzeniem warunków umowy o pracę P. M. k.1710, aneks do umowy o pracę zawarty z J. K. (2) k. 1711, pismo z wypowiedzeniem warunków umowy o pracę M. C. k. 1712, umowa o pracę zawarta z M. W. (2) k. 1727, umowa o pracę zawarta z B. S. k. 1728, umowa o pracę zawarta z M. W. (1) k. 1729, umowa o pracę zawarta z J. W. k. 1730, przesłuchanie świadka P. M. k. 1733v.-1734, przesłuchanie powoda k. 1734, przesłuchanie za pozwanego K. B. k. 1734-1734v.

Zarządzeniem wewnętrznym nr (...) z 15.06.2009r. wprowadzono zgodnie z § 1 Regulamin Wynagradzania Pracowników Zarządu (...)w R..

Dodatkowo zarządzeniem wewnętrznym nr (...) z 3.12.2010r. zgodnie z § 1 w Regulaminie Wynagradzania Pracowników Zarządu (...)w R. w rozdziale IV - Wynagrodzenia za pracę w § 6 dodano pkt 12 o brzmieniu: „Prowizja od wpłaconych opłat dodatkowych”. Z kolei na mocy § 2 zarządzenia z 3.12.2010r. dodano w regulaminie w rozdziale V - Świadczenia pieniężne związane z pracą §19A w brzmieniu następującym: „Prowizja od wpłaconych opłat dodatkowych. 1. Pracownikom wykonującym czynności rewizora wypłaca się prowizję od wpłaconych opłat dodatkowych zgodnie z regulaminem przewozu osób, bagażu lub zwierząt oraz wysokości opłat w komunikacji miejskiej organizowanej przez (...). 2. Prowizja jest wypłacana w wysokości ustalonej w umowach o pracę z pracownikami. 3. Prowizja jest wypłacana w danym miesiącu na podstawie zestawienia dotyczącego wpłaconych opłat dodatkowych za miesiąc poprzedni”. Zarządzenie z 3.12.2010r. zostało podpisane m.in. przez powoda i weszło w życie z dniem podjęcia.

Dowód: zarządzenie wewnętrzne nr (...) z 15.06.2009r. w sprawie: ustalenia Regulaminu Wynagradzania Pracowników Zarządu (...) w R. k. 1521, zarządzenie wewnętrzne nr (...) z 3.12.2010r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie wynagradzania. k. 1524-1525, załącznik nr 1 do zarządzenia nr (...) k. 1529-1537, załączniki do regulaminu wynagradzania k. 1522-1523 i k. 1526-1528v., przesłuchanie za pozwanego K. B. k. 1640-1640v.

Zgodnie z § 20 ust. 1 Regulaminu Wynagradzania Pracowników Zarządu (...)w R. wynagrodzenie za pracę wypłacało się w terminie do ostatniego dnia roboczego danego miesiąca kalendarzowego, jeżeli ustalony dzień wypłaty za pracę

był dniem wolnym od pracy, wynagrodzenia wypłacało się w dniu poprzedzającym. Prowizje były wypłacane razem w wynagrodzeniu.

Powód otrzymał prowizje od opłat dodatkowych, które zostały wyegzekwowane lub wpłacone do końca września 2014 roku.

Dowód: załącznik nr 1 do zarządzenia nr (...) k. 1529-1537, zeznania świadka J. N. k.1561-1561v., przesłuchanie powoda k.1639-1640, pismo z 12.04.2019r. k. 1857 (bezsporne potwierdzone zestawieniem z k. 1785-1818)

Wysokość niewypłaconych prowizji przysługujących od nałożonych przez powoda i wyegzekwowanych lub wpłaconych po rozwiązaniu umowy z powodem opłat dodatkowych wynosiły:

- w październiku 2014 roku – 69,78 zł,
- w listopadzie 2014 roku – 111,18 zł,
- w grudniu 2014 roku – 57 zł,
- w styczniu 2015 roku – 72,68 zł,
- w lutym 2015 roku – 37,50 zł,
- w marcu 2015 roku – 87,11 zł,
- w kwietniu 2015 roku – 64,60 zł,
- w maju 2015 roku – 30,15 zł,
- w czerwcu 2015 roku – 20,25 zł,
- w lipcu 2015 roku – 17,88 zł,
- w sierpniu 2015 roku – 59,10 zł,
- we wrześniu 2015 roku – 36,12 zł,
- w październiku 2015 roku – 51,60 zł,
- w listopadzie 2015 roku – 104,41 zł,
- w grudniu 2015 roku – 67,65 zł,
- w styczniu 2016 roku – 21,17 zł,
- w lutym 2016 roku – 21,77 zł,
- w marcu 2016 roku – 33,85 zł,
- w kwietniu 2016 roku – 43,95 zł,
- w maju 2016 roku – 15,52 zł,
- w czerwcu 2016 roku – 15,10 zł,
- w lipcu 2016 roku – 47,87 zł,
- w sierpniu 2016 roku – 30,49 zł,

- we wrześniu 2016 roku – 45,66 zł,
- w październiku 2016 roku – 28,27 zł,
- w listopadzie 2016 roku – 25,96 zł,
- w grudniu 2016 roku – 31,97 zł,
- w styczniu 2017 roku – 49,70 zł,
- w lutym 2017 roku – 65,78 zł,
- w marcu 2017 roku 24,21 zł,
- w kwietniu 2017 roku – 19,20 zł,
- w maju 2017 roku -29,14 zł,
- w czerwcu 2017 roku – 34,60 zł,
- w lipcu 2017 roku – 0 zł,
- w sierpniu 2017 roku – 30,33 zł,
- we wrześniu 2017 roku - 35,78 zł,
- w październiku 2017 roku – 35,70 zł,
- w listopadzie 2017 roku – 21,04 zł,
- w grudniu 2017 roku – 47,86 zł,
- w styczniu 2018 roku – 35,30 zł,
- w lutym 2018 roku - 0,06,
- w marcu 2018 roku 22,27 zł,
- w kwietniu 2018 roku – 46,86 zł,
- w maju 2018 roku - 0 zł,
- w czerwcu 2018 roku- 0 zł.

Łączna suma powyższych należności wynosiła: 1 746,42 zł.

Dowód: protokoły k. 31-1443, zestawienia kontroli k. 1447-1495, zestawienie k. 1785-1818 , przesłuchanie za pozwanego K. B. k.1734-1735, przesłuchanie świadka J. N. k. 1766-1766v., zeznania świadka M. D. k. 1779v., zeznania świadka A. K. k. 1779v.-1780, zeznania świadka J. K. (3) k. 1780, zeznania świadka M. S. k. 1843v.-1844

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z przesłuchania stron oraz zeznań świadków, które wraz z dowodami z dokumentów tworzą spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy.

Sąd dał wiarę przesłuchaniu powoda jedynie w zakresie w jakim nie było ono sprzeczne z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym w szczególności w zakresie dążenia przez pozwanego do ujednoczenia płac swoich pracowników, a nadto wypłacania prowizji jedynie od kwot wyegzekwowanych co znajdowało podstawę w istocie prowizji jak i było zgodne z powziętymi w tej kwestii negocjacjami. Zeznania świadków, pozwanego oraz dowody z dokumentów w postaci aneksów, wypowiedzeń zmieniających i nowych umów zawieranych z pozostałymi rewizorami, jak również treść zarządzenia wewnętrznego nr (...) z 3.12.2010r. jednoznacznie wskazują, iż prowizje przysługiwały od opłat wyegzekwowanych, a nie nałożonych.

Sąd nie wziął pod uwagę zestawień należności przedstawionych przez pozwanego znajdujących się w aktach sprawy k. 1574-1585, k. 1604-1634, k. 1647.1690 i k. 1743-1751 ze względu na to, że były one niekompletne, a dopiero zestawienie k.1785-1818 było całościowe i niekwestionowane przez powoda.

Sąd mimo formalnego dopuszczenia dowodu z pisma z 24.05.2013r. k. 1508 nie wziął go w ostateczności pod uwagę, gdyż nie miał on znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Bezsporne było w sprawie, że prowizje przysługiwały powodowi od 1 lipca 2010r. oraz że zostały mu wypłacone należności tytułem prowizji, które zostały wyegzekwowane za okres do końca września 2014 roku.

Zgodnie z niekwestionowanym przez strony zestawieniem należności przysługujących za okres od kwietnia 2012 roku do grudnia 2013 roku prowizja od nałożonych i niewypłaconych powodowi opłat dodatkowych wynosiła 20 529,70 zł. Z kolei prowizja od nałożonych i wyegzekwowanych opłat dodatkowych wynosiła 1 746,42 zł.

Zgodnie z art. 80 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. (Dz. U. z 2014r. poz. 1502 ze zm.) wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. Prawo do wynagrodzenia za pracę jest podstawowym uprawnieniem pracownika, a zarazem jest podstawowym obowiązkiem pracodawcy. Przysługuje niezależnie od kondycji finansowej pracodawcy i pracownik nie może się go zrzec.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę, podziela stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym pominięcie byłego pracownika przy przyznawaniu świadczenia, będącego składnikiem wynagrodzenia za pracę, w okresie, kiedy był zatrudniony, narusza zasady wynagradzania za pracę wykonaną - art. 80 k.p., a nadto wynagradzania według ilości i jakości pracy - art. 78 k.p. i równego traktowania pracowników - art. 11² k.p. (wyr. SN z 23.10.1996 r., I PRN 94/96). Tutejszy Sąd podziela również stanowisko Sądu Najwyższego zdaniem którego, akt prawny podwyższający z mocą wsteczną stawki osobistego zaszerogowania pracowników ma zastosowanie również do pracownika, który w dacie wydania aktu prawnego nie był już zatrudniony, za okres jego pracy objęty podwyżką (uchwała SN z 27.07.1989r. III PZP 33/89). Z art. 80 k.p. wynika również, że nie jest istotny moment wypłaty wynagrodzenia, jeżeli pracownik nabył do niego prawo.

W niniejszej sprawie prowizja stanowiła składnik wynagrodzenia za pracę co jednoznacznie wynika z treści zawartego przez strony aneksu. Podobnie wskazywał Sąd Najwyższy w wyroku z 25 kwietnia 2014r. w którym stwierdził, że prowizyjne wynagrodzenie za pracę jest istotnym składnikiem treści stosunku pracy, który (...) oraz w wyroku z 9 maja 2012 roku gdzie podał, iż w sytuacji gdy konstrukcyjnymi elementami wynagrodzenia pracowników było wynagrodzenie zasadnicze równe minimalnemu wynagrodzeniu za pracę oraz doliczane do niego wynagrodzenie prowizyjne, to (...) (wyr. SN z 25.04.2014r. II PK 192/13 i wyr. SN z 9.05.2012. III PK 76/11)

Obowiązkiem powoda było kontrolowanie posiadania ważnych biletów przez podróżujących. Przedmiotowa prowizja stanowiła składnik wynagrodzenia i była szczególnego rodzaju gratyfikacją dla rewizora w przypadku nałożenia opłaty dodatkowej i jej wyegzekwowania, wpłynięcia do kasy pozwanego.

W ocenie Sądu zapis dotyczący prowizji zawarty w aneksie z 30 czerwca 2010 roku precyzyjnie wskazuje, iż w lipcu i sierpniu powodowi przysługiwała prowizja w postaci ryczałtu, natomiast za kolejne miesiące stanowiła ona 10% od nałożonych opłat dodatkowych. Interpretując ten zapis nie można jednakże pominąć kolejnego akapitu stanowiącego, iż prowizje zostaną wypłacone od dokonanych wpłat za bezbiletowe przejazdy. Uregulowanie dotyczące wypłaty prowizji należy oceniać łącznie zgodnie z wykładnią językową i celowościową. Opierając się jedynie na zapisie akapitu czwartego dotyczącego wynagrodzenia, bezprzedmiotowy byłby zapis kolejnego akapitu.

Niezależnie od kwestii samej interpretacji zapisu aneksu, należy wskazać, iż również pozostały materiał dowodowy w postaci zeznań świadków, pozwanego czy też dowodów z dokumentów w postaci aneksów, wypowiedzeń zmieniających i nowych umów zawieranych z pozostałymi rewizorami jednoznacznie wskazuje, iż pozwany po zakończeniu negocjacji z udziałem rewizorów i Wiceprezydenta Miasta R. podjął decyzję o wprowadzeniu dodatkowej gratyfikacji dla rewizorów w postaci prowizji. Ten składnik wynagrodzenia miał stanowić dodatkową motywację w celu rzetelnego i sumiennego wykonywania obowiązków. Podkreślić należy, iż pracodawca wprowadzając dodatkowy składnik wynagrodzenia winien zadbać o jednolite jego wprowadzenie w indywidualnych stosunkach pracowniczych, aby nie narazić się na zarzut dyskryminacji. Zatem, nieprawidłowe byłoby wprowadzenie przez pozwanego różnych uregulowań w zakresie wynagradzania w stosunku do poszczególnych pracowników na stanowiskach rewizorów. Niezasadne byłoby stosowanie co do powoda korzystniejszych warunków, a tym samym traktowanie go indywidualnie w sposób uprzywilejowany na tle innych pracowników.

Zdaniem Sądu zebrane dowody potwierdzają, że pozwany dążył do ujednoczenia zapisów dotyczących prowizji. Ostatecznie tożsamy zapis dotyczący prowizji znalazł się pod koniec 2010 roku w Regulaminie. Podkreślić należy, iż przyznanie prowizji od opłat nałożonych, a nie wyegzekwowanych byłoby co najmniej nielogiczne, skoro jak wskazywali świadkowie, a nawet sam powód zdarzały się przypadki, że w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez dział windykacji opłatę anulowano albo w ogóle nie można było przeprowadzić postępowania windykacyjnego bo dane spisane przez rewizora były nieczytelne.

Co istotne podpis powoda pod zarządzeniem wewnętrznym nr (...) z 3.12.2010r. świadczy o tym, że powód zapoznał się z treścią tegoż dokumentu, niemniej zapis ten jedynie potwierdzał wcześniejsze ustalenia i indywidualny zapis zawarty w aneksie z 30 czerwca 2010 roku.

Odnośnie natomiast zarzutu pozwanego dotyczącego zastosowania przez art. 300 kp przepisów dotyczących umowy zlecenia, należy wskazać, że jest on całkowicie chybiony. Prowizja jest elementem wynagrodzenia za pracę podlegającego szczególnej ochronie, a zatem jest roszczeniem związanym ze stosunkiem pracy uregulowanym szczegółowo w kodeksie pracy, w związku z czym nie ma potrzeby ani możliwości odwoływać się do regulacji umowy cywilnoprawnej. Zdaniem Sądu, w związku z podstawową zasadą obowiązującą w prawie pracy wskazaną w treści art. 84 k.p. tj. brak możliwości zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia, w sytuacji, gdy wymagalność wypłaty prowizji nastąpiła dopiero po rozwiązaniu stosunku pracy, gdyż dopiero wtedy została wyegzekwowana, to nie zmienia faktu, iż prawo do niej nadal przysługuje.

Mając na uwadze powyższe, twierdzenia powoda, wedle których prowizję należy wypłacić w przypadku nałożenia opłaty, niweczyłyby istotę przedmiotowej prowizji, gdyż powód otrzymywałby także prowizję za nakładanie opłat, niezależnie od ich wpłat na rzecz pozwanego.

Nadto, Sąd zaznacza, iż w związku z tym, że w okresie od 8.07.2013r. do 7.08.2013r. powód wykonywał pracę w Komórce Windykacji na Dworcu Autobusowym w R., a wypłata prowizji od nałożonych przez rewizora i wyegzekwowanych opłat dodatkowych przysługuje jedynie rewizorowi, to powodowi nie przysługiwało w tym okresie wynagrodzenie z tytułu prowizji, gdyż nie wykonywał on obowiązków pracowniczych uprawniających do jej otrzymania. W toku postępowania na rozprawie 28 września 2016 roku powód oświadczył, iż nie kwestionuje przeniesienia go na inne stanowisko, tzn. nie zarzuca, iż było ono niezgodne z prawem. Powodowi nie obniżono wynagrodzenia zasadniczego w tym okresie, natomiast nie mógł nabyć prawa do prowizji, gdyż nie wykonywał

czynności rewizora. Podkreślić należy, iż przeniesienie powoda nie było niezgodne z prawem i nastąpiło na podstawie art. 42 § 4 k.p.

Odnosnie zarzutu pozwanego dotyczącego jego braku legitymacji procesowej to jest on niezasadny. Zgodnie z ar. 3 kp, pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że to pozwany m.in. zawierał z pracownikami umowy o pracę oraz aneksy do umów o pracę, wypłacał wynagrodzenia pracownikom, wydawał świadectwa pracy, a więc wykonywał obowiązki, które definiują pracodawcę. Wobec tego, pracodawcą powoda był Zarząd (...)w R. i to on posiadał w niniejszym postępowaniu legitymację procesową bierną.

O odsetkach orzeczono na mocy art. 481 §1 kpc. Ustalając od kiedy przysługują odsetki od należnych i niewypłaconych prowizji, Sąd miał na uwadze postanowienie Regulaminu Wynagradzania zgodnie z którym, wynagrodzenie za pracę wypłacało się w terminie do ostatniego dnia roboczego miesiąca kalendarzowego, zaś prowizje z miesiąca wcześniejszego były wypłacane wraz z wynagrodzeniem. Wobec powyższego, Sąd uznał, iż odsetki od poszczególnych kwot są należne od dnia następnego, kiedy miała nastąpić ich wypłata tj. odpowiednio od 1-go dnia miesiąca.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, Sąd w pkt 1 wyroku zasądził od pozwanego Zarządu (...) w R. na rzecz powoda D. F. kwotę 1 746,42 zł waz z odsetkami od kwot i dat wskazanych w wyroku, a w pkt 2 wyroku oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

W związku z tym, że powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew ponad kwotę 15 608,80 zł, Sąd w pkt 3 wyroku na podstawie art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie ponad tę kwotę.

Nadto, biorąc pod uwagę okoliczności sprawy, w tym charakter żądania wymagający przeprowadzenia długotrwałego postępowania dowodowego i aktywności pozwanego, który jako jedyny znajdował się posiadaniu danych mających kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia, a nadto biorąc pod uwagę subiektywne przekonanie powoda o zasadności roszczenia, Sąd w pkt 4 wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania, które przy zastosowaniu art. 100 kpc zobowiązany byłby pokryć.

Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 28 lipca 2005r. w związku z tym, że pozwany częściowo przegrał sprawę, Sąd w pkt 5 wyroku nakazał pobranie od pozwanego kwoty 88 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (tj. opłaty w kwocie 5% od zasądzonej kwoty).